Happers — begeleiding groep 5

Materiaal op reis!

Bij het kleur- en leerboek met 90 kinderpagina’s. De begeleiding staat apart van het kinderboek. Elk avontuur heeft twee grote kleurplaten, een beeldpuzzel, een tekenopdracht, een pagina met tekenvaardigheid en een strip om zelf af te maken.

Gebruik thuis of in de klas

Kies een avontuur van zes pagina’s of één losse kleur- of tekenpagina. Lees korte verhalen zo nodig voor. Laat kinderen eerst aanwijzen wat zij zien en daarna tekenen. De sorteerpuzzels gaan over plaatjes. Er is geen vast tempo en een eigen tekening hoeft niet op het voorbeeld te lijken. Alleen potloden en kleurpotloden zijn nodig.

Groep 5: richtleeftijd 8–9 jaar

Lezen en begeleiding: Bespreek nieuwe woorden aan de hand van de plaat. Laat het kind eerst een plan tekenen en daarna uitleggen wat er gebeurt. Bij bedragen mag het kind in centen rekenen.

Inhoudelijk niveau: Hergebruik en recycling onderscheiden, materiaal en functie vergelijken en ontwerpen met een duidelijke eis.

Waar je op kunt letten: Is in de tekening te zien hoe het voorwerp opnieuw gebruikt wordt of hoe het materiaal verder gaat?

Extra hulp: Kies één ontwerpeis en laat de toelichting mondeling geven.

Extra uitdaging: Laat een tweede oplossing tekenen en één voordeel vergelijken.

De leeftijd is een richtlijn. Leesvaardigheid, motoriek en ervaring verschillen binnen een groep en groeien gedurende het schooljaar. Er is geen AVI-niveau toegekend. Dit is een aanvullend thematisch kleur- en tekenboek; het vervangt geen leesmethode of volledige schoolmethode.

De vijf Happers

Blauw helpt bij schoon en droog papier en karton. Oranje helpt bij passende lege plastic en metalen verpakkingen en drinkpakken. Groen helpt bij groente-, fruit- en tuinafval. Grijs helpt bij restafval na goed scheiden. Rood helpt bij verpakkingen met statiegeld. Niet ieder plastic voorwerp is een verpakking en niet iedere fles heeft statiegeld.

Plaatselijke afspraken en veiligheid

De werkelijke inzameling van PMD en GFT kan per gemeente en school verschillen. Bespreek de eigen afspraken één keer als kinderen echte bakken gaan gebruiken. Ontwerp op papier; een volwassene helpt bij echte glazen potten, snijden en reparaties. Kinderen laten onbekend of scherp afval liggen. Batterijen en elektrische apparaten hebben een aparte inzamelroute.

1. Hallo, Happers! — pagina 1–6

Leerdoel: De namen en herkenbare kenmerken van de vijf Happers leren kennen.

Laat zien hoe kleur, mondvorm en voorwerp samen herkenning ondersteunen. Bespreek of het getekende afvalvoorbeeld bij de Happer past en of het teken ook zonder kleur duidelijk is.

Puzzelantwoord: Blauw: ovaal; Oranje: driehoek; Groen: rond; Grijs: afgeronde vierhoek; Rood: twee verbonden lobben. Bijvoorbeeld cape, toeter, bloemen of bril als herkenningsteken.

2. Blauw en het papier — pagina 7–12

Leerdoel: Schoon droog oud papier herkennen en een lege achterkant opnieuw gebruiken.

Laat het verschil zien tussen een leeg achterkantje dat je nog gebruikt en oud papier dat wordt ingezameld. Het afgebeelde drankpak hoort niet bij oud papier; het gebruikte zakdoekje evenmin.

Puzzelantwoord: Papier, envelop en doos kleuren. Kruisjes bij gebruikt zakdoekje, drinkpak en bananenschil. Eigen voorbeeld: krant, papieren zak of kartonnen eierdoos, schoon en droog.

3. Een doos vol ideeën — pagina 13–18

Leerdoel: Een herkenbaar voorwerp een nieuwe functie geven; hergebruik onderscheiden van recycling.

Bespreek wat hetzelfde blijft: de doos is nog een doos, maar haar functie verandert. Voor een spel kan het kind cijfers, symbolen en één eenvoudige regel kiezen. Een echt meubel bouwen is niet nodig. Laat de spelregel bij de getekende bordtekens uitleggen.

Puzzelantwoord: Unieke doorlopende doolhofroute, zie oplossingsblad. Deze doos is niet meer bruikbaar; schoon en droog karton gaat naar papierinzameling.

4. Oranje kijkt mee — pagina 19–24

Leerdoel: Verpakking en gebruiksvoorwerp vergelijken; leeg herkennen zonder plastic als universele bakregel te leren.

Vergelijk het yoghurtbakje met de speelgoedauto: materiaal en functie zijn verschillende kenmerken. Een lege verpakking is iets anders dan een bruikbaar lunchvoorwerp. Het bekerplaatje in de puzzel stelt een leeg yoghurtbakje voor.

Puzzelantwoord: Verpakkingen: drinkpak, yoghurtbakje, conservenblik. Gebruiksvoorwerpen: speelgoedauto, lepel, potlood. Eigen voorbeelden beoordelen op oorspronkelijke functie: verpakking beschermt/bewaart een gekocht product.

5. Groen bij de fruitpauze — pagina 25–30

Leerdoel: Eetbaar fruit en resten herkennen; resten niet verwarren met verpakkingen.

Heel eetbaar fruit bewaren staat centraal; niet alles hoeft weg. Schil en klokhuis zijn resten. Laat het kind fruitresten onderscheiden van een eventuele verpakking.

Puzzelantwoord: Appel–klokhuis en banaan–bananenschil. Hele appel en banaan kleuren. Bewaarbak is voor eetbaar fruit, niet voor schillen of klokhuizen.

6. De tuin van Groen — pagina 31–36

Leerdoel: Plantengroei verbeelden en compost als langere verwerking van passende resten leren kennen.

Lees het tuinverhaal zonder een snelle transformatie te beloven. Compost maken kost tijd en vraagt passende resten. Volg de patroonopdracht van de eigen groep; bij de hogere groepen hoort ook zelf ontwerpen. Kleuren zijn vrij.

Puzzelantwoord: Laatste vormen: blad, bloem, blad. Elke rij afwisselend licht–donker–licht–donker–licht. Eerste en derde rij beginnen met blad, tweede met bloem.

7. Grijs helpt sorteren — pagina 37–42

Leerdoel: Restafval niet als allesbak zien; één duidelijke veilige hulpstap bij onbekende of bijzondere spullen.

Gebruik het hulpteken als een positief moment: je hoeft niet alles alleen te weten. De batterij gaat met hulp van een volwassene naar aparte inzameling. Het schone vel en het gebruikte zakdoekje krijgen verschillende routes.

Puzzelantwoord: Schoon vel–Blauw; gebruikt zakdoekje–Grijs; batterij–volwassene voor aparte inzameling. Hulpteken kan bijvoorbeeld persoon met vraagteken zijn.

8. Rood wijst de weg — pagina 43–48

Leerdoel: Inleveren begrijpen; logo en barcode als relevante informatie herkennen zonder een nepteken aan te leren.

De telpuzzel bevat uitsluitend kleine plastic statiegeldflessen en statiegeldblikjes: elk € 0,15. Grote plastic statiegeldflessen zijn niet afgebeeld en hebben een ander bedrag. Benoem in het echt het logo en de leesbare barcode; de getekende vorm alleen bewijst geen statiegeld.

Puzzelantwoord: 6 flessen en 4 blikjes: 10 verpakkingen. Vijf tweetallen van 30 cent is 150 cent = € 1,50. Ook tien keer 15 cent is goed.

6 flessen en 4 blikjes. Totaal € 1.50. Voor € 6 ontbreekt € 4.50. Bedragen zijn alleen onderdeel van de hogere groepen.

9. Een pot krijgt een taak — pagina 49–54

Leerdoel: Hergebruik van een heel voorwerp herkennen en zelf een bruikbare functie ontwerpen.

Boven is dezelfde hele pot opnieuw gebruikt. Onder wordt glas verwerkt tot een nieuwe pot. De machine is een schematische tussenstap; deze tekening is geen volledige fabrieksbeschrijving.

Puzzelantwoord: Boven: hergebruik, dezelfde pot wordt pennenpot. Onder: recycling, glas wordt verwerkt tot nieuw glas. Andere taak: bijvoorbeeld vaas of opbergen van knopen.

10. De reparatiewerkplaats — pagina 55–60

Leerdoel: Een zichtbaar defect en een passende reparatie herkennen; volwassenen gebruiken risicovol gereedschap.

Wijs de losse tasband en de herstelde band aan. Een eigen lapjesontwerp hoeft geen echte reparatie te zijn. Volwassenen gebruiken het gereedschap.

Puzzelantwoord: Bij VOOR is de tasband los; bij NA is de band verbonden met zichtbare steken. Het gestikte lapje is ook zichtbaar. Onderste vak is voor eigen versiering, geen bewijs van reparatie.

11. De ruilkast gaat open — pagina 61–66

Leerdoel: Doorgeven en ruilen koppelen aan bruikbare, complete spullen en rekening houden met verschillende bezoekers.

Bruikbaar en compleet zijn concrete criteria: een boek kan door naar een volgende lezer en een spel hoort zijn onderdelen te hebben. Houd in grotere ontwerpen rekening met een vrije route en verschillende bezoekers.

Puzzelantwoord: Unieke doolhofroute, zie oplossingsblad. Bruikbaar boek naar ruilkast; het boek krijgt een volgende lezer.

12. Papier op reis — pagina 67–72

Leerdoel: Recycling als materiaalverwerking verbeelden en onderscheiden van direct hergebruik.

De puzzelvolgorde is oud papier, papierpulp, nieuw papier. Papierpulp is een nat mengsel met vezels. Omdraaien van hetzelfde vel is hergebruik; materiaal verwerken is recycling.

Puzzelantwoord: Links nieuw papier: 3; midden oud papier: 1; rechts papierpulp: 2. Pijlen oud papier→papierpulp→nieuw papier.

13. Materialen krijgen een nieuw leven — pagina 73–78

Leerdoel: Verschillende materialen herkennen en een nieuw product bedenken zonder universele recyclingbeloften.

De doorzichtige drankfles in deze puzzel is van plastic, het blik van metaal, de pot van glas. In echte producten kunnen meerdere materialen zitten. Een nieuw product is een ontwerpidee, geen belofte

over iedere recyclingstroom.

Puzzelantwoord: Fles→plastic; blik→metaal; pot→glas. Extra voorbeeld en patroon vrij, mits materiaal passend. De tekst benoemt bewust het afgebeelde materiaal: echte flessen kunnen ook van glas zijn.

14. Feest met minder wegwerp — pagina 79–84

Leerdoel: Een prettig feest ontwerpen met bestaande spullen en bruikbare spullen bewaren voor later.

Het patroon maakt de slinger herkenbaar. Bestaande bekers gebruiken en de slinger bewaren voorkomen wegwerp. Het feestontwerp hoeft geen lijst met regels te worden.

Puzzelantwoord: Laatste tekens per rij: streep, stip, streep. Rij 1 kleurpatroon ABABA, rij 2 ABCAB; rij 3 een eigen consequent herhaalde regel.

15. Jouw Happers-wereld — pagina 85–90

Leerdoel: Geleerde ideeën combineren in een eigen tekening, strip en eenvoudig gebruiksverhaal.

Laat het kind één idee uit de eerdere avonturen meenemen. De hogere groepen kunnen een vrije route op een plattegrond laten aanwijzen. Bespreek één bruikbare verbetering en laat het ontwerp van het kind blijven.

Puzzelantwoord: Unieke doolhofroute, zie oplossingsblad. Pad blijft vrij en loopt van begin naar uit; geen hindernissen toevoegen.

Bronnen en status

Afvalinformatie gecontroleerd op 8 oktober 2026. Nieuwe, lokaal geproduceerde binnenwerken; gebruikstest met kinderen en fysieke drukproef nog niet uitgevoerd. De tekeningen zijn geen formeel erkende lesmethode. Hoofdillustraties zijn gemaakt met AI en redactioneel gekozen; de Happers-vormen komen uit de bestaande figurenbibliotheek.

https://www.slo.nl/publish/pages/15247/inhoudslijnen_po_nederlands_lezen_def.pdf

https://www.slo.nl/thema/meer/tule/kunstzinnige-orientatie/kerndoel-54/beeldende-vorming/

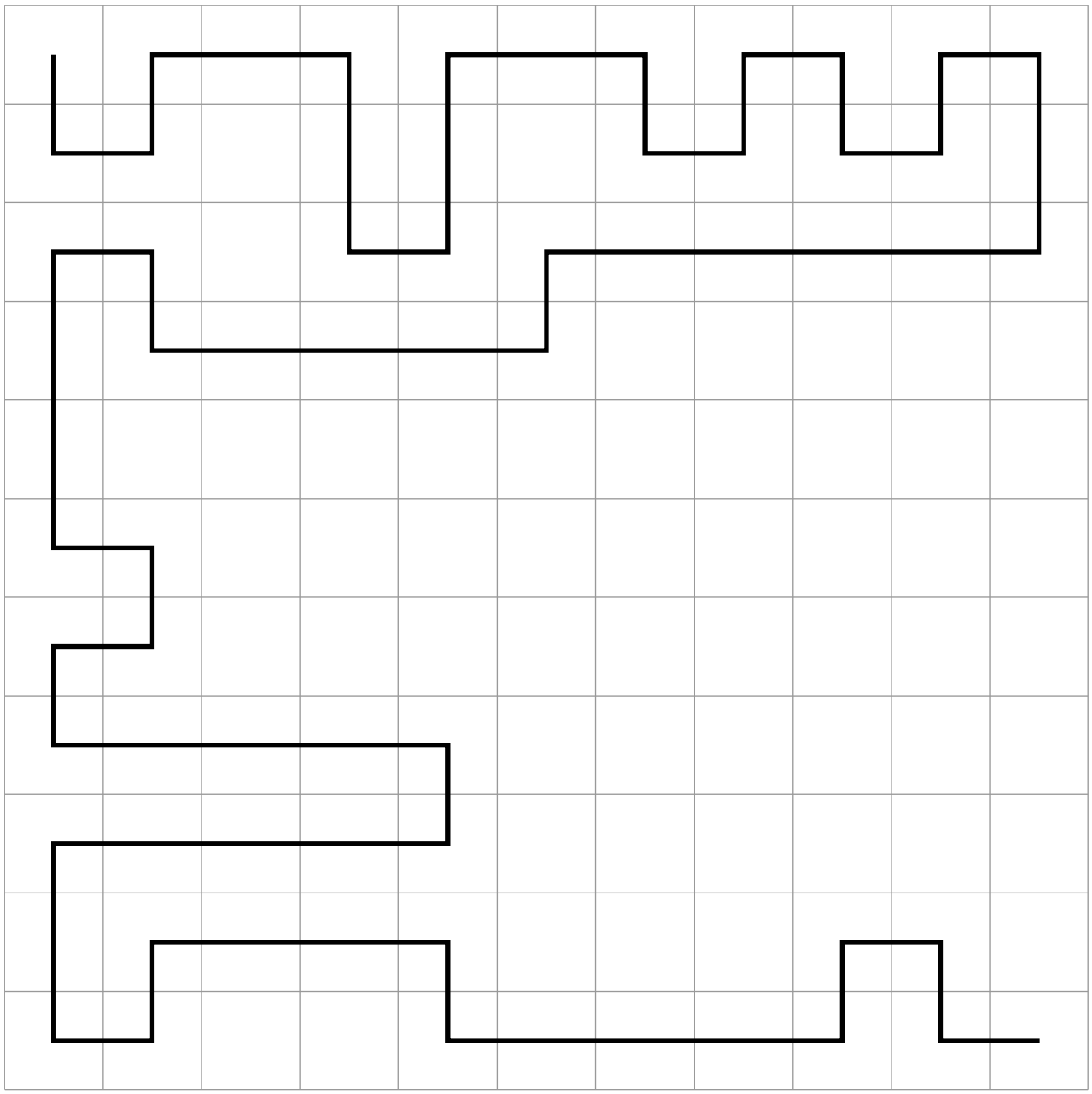
https://www.slo.nl/thema/meer/tule/orientatie-jezelf-wereld/kerndoel-44/gebruik/

https://happers-afval.nl/wat-hoort-in-welke-bak/

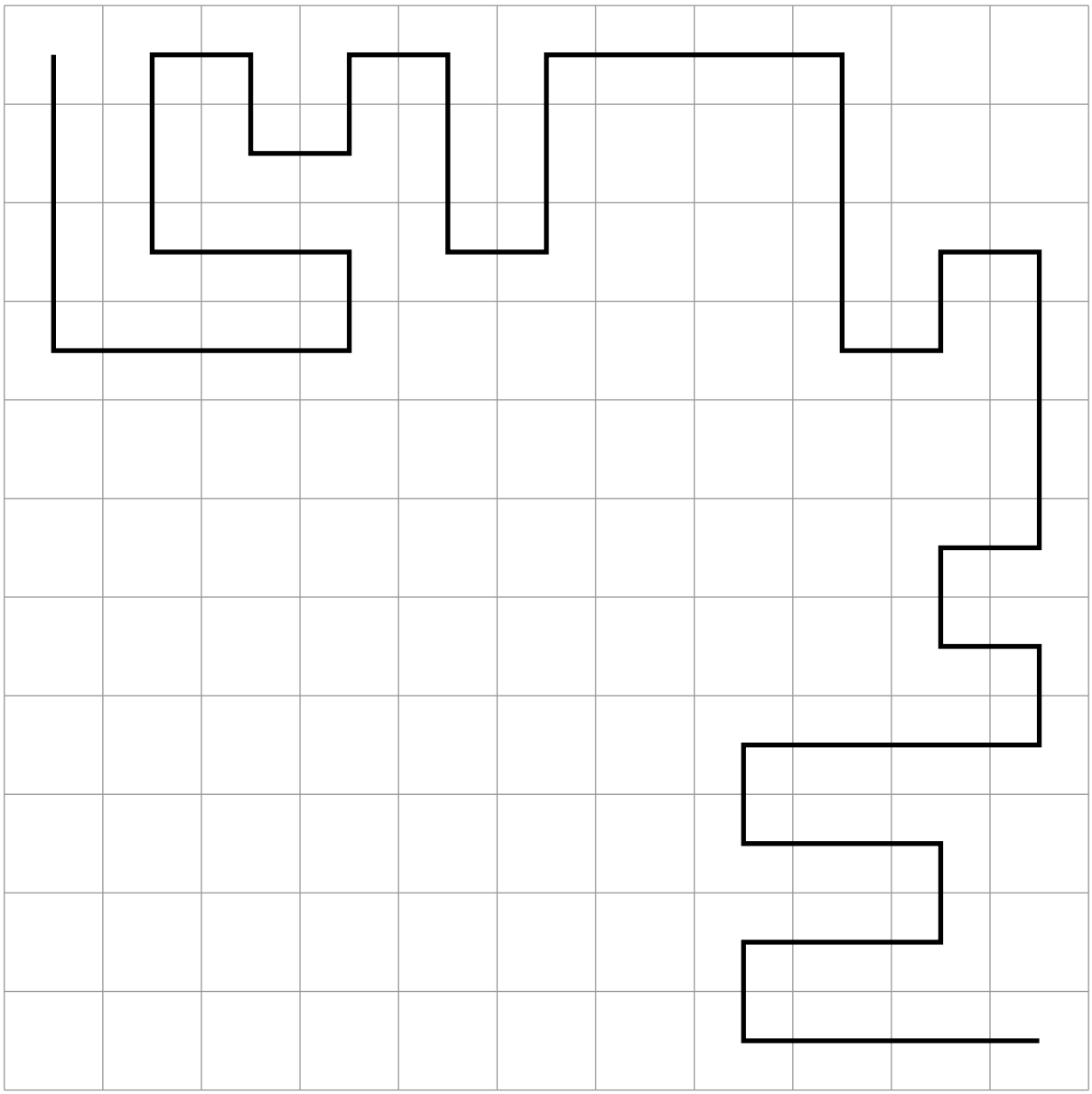
https://www.milieucentraal.nl/minder-afval/afval-scheiden/welk-afval-waar/

https://www.statiegeldnederland.nl/consumenten/statiegeld-controleren

Doolhofoplossing: avontuur 3

Doolhofoplossing: avontuur 11

Doolhofoplossing: avontuur 15

